

برگزاری سومین کنفرانس بین‌المللی همکاری‌های علمی و عملی، جشنواره و نمایشگاه گوسفند حصارى در شهردوشنبه

سومین کنفرانس بین‌المللی همکاری‌های علمی و عملی، جشنواره و نمایشگاه نژاد گوسفند حصارى طی روزهای ۲۶ و ۲۷ مرداد ماه ۱۴۰۳ (۱۶-۱۷ اوت ۲۰۲۴) در شهرهای دوشنبه و حصار برگزار شد. این نشست بمنظور ادامه همکاری‌های علمی و فناوری جهت اصلاح نژاد و رفع موانع فراروی توسعه نژاد گوسفند حصارى” برگزار گردید. این نشست با برنامه ریزی وزارت کشاورزی، آکادمی علوم کشاورزی تاجیکستان و حمایت مالی موسسات بین‌المللی نظیر فائو، یوساید، GIZ، چیکا، بانک جهانی و بانک توسعه آسیا برگزار شد.

نشست افتتاحیه کنفرانس با سخنرانی آقای سلیمان ضیاءزاده معاون نخست وزیر، آقای قربان حکیم زاده وزیر کشاورزی، Viorel Gutsu معاون مدیر کل فائو، دکتر فیض اله سلیم زاده رئیس آکادمی علوم کشاورزی تاجیکستان، رئیس کمیته کشاورزی پارلمان تاجیکستان، هیاتهای از روسای سازمانهای ذیربط دام و دامپزشکی کشورهای روسیه، ازبکستان، قزاقستان، ترکمنستان، قرقیزستان و بلاروس و سفرا و نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی مقیم تاجیکستان حضور داشتند. همچنین اساتید دانشگاه و متخصصان دامپروری جهت تبادل نظر نظرات علمی و انتقال تجربیات و شرکت در دو پنل تخصصی حضور داشتند.

سلیمان ضیاءزاده، معاون نخست وزیر جمهوری تاجیکستان هدف از برگزاری کنفرانس مذکور را توسعه بیشتر صنعت و فعالیت‌های پرورش و انتخاب نژاد گوسفند حصارى، تجزیه و تحلیل و بازتاب تجهیزات و اقلام مورد نیاز برای اصلاح نژاد گوسفند حصارى در جمهوری تاجیکستان و کشورهای خارجی، دستاورد و نتایج علمی و عملی و اقدامات پیشرفته در راستای ارتقای سطح پرورش این نژاد گوسفند و توسعه پایدار این صنعت عنوان کرد. وی افزود در سال‌های مختلف از جمهوری تاجیکستان، گوسفند نژاد حصارى در جمهوری‌های ازبکستان، قزاقستان، قرقیزستان و همچنین فدراسیون روسیه و بلاروس منتقل و پرورش داده شده است. معاون

نخست وزیر از کشورهای منطقه و سازمانهای توسعه نظیر بانک جهانی، بانک توسعه آسیا، یوساید، جایکا، چیکا و دارای سازمانهای بین المللی که در توسعه کشاورزی تاجیکستان نقش بالایی ایفاء می کنند، تشکر نمود.

آقای قربان حکیم زاده با خوش آمدگویی از شرکت کنندگان و تشکر از توسعه همکاری کشورهای مختلف و موسسات بین المللی جهت حمایت از توسعه بخش کشاورزی تاجیکستان در حوزه های مختلف تحقیقات، انتقال فناوری، پرورش دام، مرغداری، دامپزشکی اعلام کرد جناب آقای امامعلی رحمان رئیس جمهور تاجیکستان با هدف امنیت غذایی، افزایش تولیدات کشاورزی برای تامین نیازهای مردم این کشور درصدد توسعه ادامه همکاری با کشورها و موسسات بین المللی می باشد. تاکنون دستاوردهای زیادی حاصل شده است. یکی از این پیشرفت ها همکاری های علمی و عملی در خصوص اصلاح نژاد گوسفند حصار و پرورش دام سبک در تاجیکستان می باشد. گوسفند حصار ۴۲ درصد دام سبک را تشکیل می دهد.

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس نمایندگان مجلس نیز طی سخنانی اظهار داشت: گوسفند حصار یکی از انواع دام های شایع در جمهوری تاجیکستان و معروف در جهان است که بزرگترین گوسفند جهان به شمار می رود. گوسفند نژاد حصار کاملاً تاجیکی است و تاریخچه پیدایش آن به دوران باستان باز می گردد. گوسفند حصار یکی نژاد محلی دارای پشم سخت و دمبه زیاد است. این گوسفند برای گوشت و چربی پرورش یافته و در شهر حصار پرورش داده شده است. تعداد اصلی و بهترین نژاد گوسفند حصار در تاجیکستان وجود دارد و بیشتر در شهر حصار و ولایت ختلان پرورش می یابد.

صفرعلی نباتف، رئیس بخش اصلاح و فناوری پرورش گوسفند و بز انستیتوی دامپروری آکادمی علوم کشاورزی تاجیکستان در گفت و گو با خبرنگار "خاور" گفت: نقش گوسفندان نژاد حصار در بهبود بهره وری گوسفندان نژاد دمبه دار و ایجاد نژادهای جدید در جمهوری های آسیای مرکزی و قزاقستان بسیار مهم بوده، با استفاده از گوسفندان نژاد حصار در تاجیکستان، نژاد گوسفند تاجیک غنی از گوشت، چربی و پشم، در قزاقستان، نژادهای دمبه دار "اورداباسینی"، نیمه پشمی "آکتیوبینی"، در ازبکستان نژاد غنی از گوشت، چربی و پشم، "اوستیورتی" و همچنین نژادهای دمبه دار "کلسی" و "آندیجانی" ایجاد شد. این اقدامات همچنان ادامه دارد.

نژاد گوسفند حصار نام خود را از منطقه پیدایش آن یعنی دره حصار تاجیکستان گرفته است. در اوایل سال ۱۲۹۸، مارکوپولو، جهانگرد معروف، نژاد گوسفند حصار را در قلمرو این منطقه مشاهده کرد و برداشت خود از این گوسفندان را در کتاب خود به این شکل ثبت کرد: "گوسفند شبیه اسب است، قنناق کلفتی دارد و ۳۰ پوند وزن دارد. گوسفند چاق با گوشت خوشمزه.

صفرعلی نباتف افزود به منظور بهبود ویژگی های ژنتیکی و بهره وری نژاد گوسفند حصار، دانشمندان بخش اصلاح نژاد و فناوری پرورش گوسفند موسسه علمی و تحقیقاتی دامپروری تاجیکستان که در سال ۱۹۳۱ تاسیس شد، کار علمی و اصلاحی را آغاز کرده اند که تا امروز ادامه دارد. در حال حاضر تعداد نژاد گوسفند حصار در تاجیکستان بیش از ۱.۷ میلیون راس است و ۷ شرکت و مزرعه پرورشی در تاجیکستان به پرورش آن مشغول هستند. بگفته نباتف، بزرگترین گوسفند وزن زیاد زنده جهان، تنها به تاجیکستان محدود نمی شود. طی سالیان زیاد، گوسفندان نژاد حصار از جمهوری تاجیکستان به جمهوری های ازبکستان، قزاقستان، قرقیزستان و همچنین به فدراسیون روسیه، اوکراین و بلاروس منتقل شد. در حال حاضر تعداد بهترین گوسفندان نژاد حصار در شرکتهای دامپروری "حصار"، واقع در ناحیه فرخار، "زات پرور" حصار و شهرنو، شرکت تولیدی "سامانجان" در ناحیه دنگره، کارخانه تولیدی "دلشاد-ب" در ناحیه ورزاب و دیگر مناطق و مزارع

رشد می کنند. این مزارع نقش عمده ای در پرورش گوسفندان مرغوب و پرمحصول دارند. باید گفت در نتیجه تحقیقات علمی چندین ساله دانشمندان تاجیکستان با همکاری کشاورزان در "حصار" در ناحیه فرخار نوع "فرخاری" ایجاد شد.

در حال حاضر در دو مزرعه پرورشی جمهوری تاجیکستان، دانشمندان تاجیکستان و متخصصان مزارع پرورشی کار علمی و اصلاح نژاد نوع جدید به نام "شهرنو" را به پایان رساند. در سال ۲۰۲۲، کمیسیون تصویب دولتی ارزیابی مثبتی از این نوع جدید گوسفند از نژاد حصار داد و برای تأیید رسمی دولت به وزارت کشاورزی جمهوری تاجیکستان ارائه شد. در ۱۵ آوریل سال جاری، گوسفند حصار نوع "شهرنوی" با تصمیم هیات مدیره وزارت کشاورزی جمهوری تاجیکستان رسماً تأیید شد. تعداد پرورشی نوع ایجاد شده با شاخص های بهره وری زیر توضیح داده می شود: وزن زنده بره های تازه متولد شده ۵.۵-۷.۵ کیلوگرم، نوع نرینه پرورشی ۱۳۵-۱۴۵ کیلوگرم، در بهترین حالت تا ۱۷۵ کیلوگرم، میش ها - ۸۵-۹۰ کیلوگرم، در بهترین حالت. تا ۱۳۵ کیلوگرم گوسفندان از این نوع در کنار وزن زنده بالا دارای بهره وری پشم نیز می باشند.

به گفته صفرعلی نباتف، مکتب علمی پرورش دهندگان گوسفند تاجیکستان از سال ۱۹۴۷ در این زمینه مهم پیشرو محسوب می شود. با تلاش طولانی دانشمندان و تحقیقات علمی جمهوری تاجیکستان، بیش از ۳۰ رساله دکتری دفاع شد. افزایش تعداد گوسفندان نژاد حصار این فرصت را فراهم می کند تا تولید گوشت در جمهوری افزایش یابد و سهم قابل توجهی در تامین امنیت غذایی داشته باشد.

ملاحظات:

۱- در سومین کنفرانس معاون نخست وزیر و همچنین وزیر کشاورزی تاجیکستان از کشورهای روسیه، آمریکا، ترکیه، پاکستان، ایران و موسسات بین المللی نظیر بانک جهانی، بانک توسعه آسیا، یوساید، جایکا، GIZ چیکا و دیگر سازمانهای بین المللی که در توسعه کشاورزی تاجیکستان نقش بالایی ایفاء می کنند، تشکر نمود. با توجه به روند افزایش جمعیت و تقاضا برای تولیدات کشاورزی، همکاری کشاورزی در بخش کشاورزی بریا مقامات تاجیکستان اهمیت زیادی دارد.

۲- اقتصاد تاجیکستان مبتنی بر تولیدات کشاورزی بوده و بیش از ۷۰ درصد نیروی کار این کشور در این بخش شاغل هستند. مقامات تاجیکستان بارها به نیازمندیهای این بخش شامل احداث مراکز صنعت غذایی (تولید فرآورده های لبنی، گوشتی، ایجاد سردخانه و مراکز نگهداری، فرآوری انواع میوه (آبمیوه، کنسانتره و خشک کردن میوه های مختلف)، فرآوری مواد اولیه کشاورزی از جمله پنبه، پشم و.. دامپروری، واکسن و داروهای دامی، پرورش مرغ و ماهی و.. تاکید کرده اند.

۳- یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت جهاد کشاورزی کشورمان و وزارت کشاورزی تاجیکستان در اولین سفر جناب آقای رئیسی ریاست محترم جمهور فقید کشورمان در شهریور ماه ۱۴۰۰ امضاء شد و بلافاصله وزیر کشاورزی خواستار ایجاد کارگروه مشترک و همکاری های در این بخش شد. دو مرتبه وزیر کشاورزی تاجیک از وزیر کشاورزی کشورمان جهت سفر به تاجیکستان بمنظور بررسی زمینه های همکاری جهت اجرای یادداشت تفاهم مذکور دعوت نمود که علیرغم پیگیریهای متعدد سفارت، پاسخی دریافت نشده است.

۴- اولین نشست مجازی مجازی کارگروه کشاورزی ایران و تاجیکستان به ریاست معاونین وزرای کشاورزی دو کشور در روز سه شنبه ۱۸ / ۲ / ۱۴۰۳ برگزار و گزارش آن طی نامه شماره ۲۰۴۲۴۶۳ مورخ ۱۴۰۳/۲/۲۱ به

مرکز ارسال شد. همچنین معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی شرکت در چهاردهمین سمینار بین‌المللی زهکشی با عنوان «تجدید شبکه های آبیاری و زهکشی به منظور انطباق با تغییرات اقلیمی و توسعه پایدار» که از ۱۰-۱۲ خرداد ۱۴۰۳ به تاجیکستان سفر و علاوه بر شرکت در سمینار مذکور با مقامات ذیربط کشاورزی تاجیکستان ملاقات نمود. ایشان نیز بر وجود ظرفیت زیادی همکاری با تاجیکستان تاکید نمود.

۵- در سومین کنفرانس بین‌المللی جشنواره و نمایشگاه علمی و عملی بین‌المللی گوسفند حصارى در شهر دوشنبه دو نفر از کارشناسان سازمان بازنشسته سازمان دامپزشکی کشورمان به عنوان کارشناسان آزاد که با فائو همکاری می کنند در این نشست شرکت کرده بودند.

۶- در صورت حضور و علاقمندی شرکتهای ایرانی برای همکاری با تاجیکستان در بخشهای مختلف کشاورزی، امکان استفاده از کمکهای بین‌المللی جهت بخشی از موارد وجود دارد. در کنفرانس مذکور اعلام شد که ترکیه همکاری در بخش دام با تاجیکستان را با منابع اختصاص یافته از سوی فائو دنبال می نماید که گزارش آن پیوست می باشد.

تهیه کننده: محمد سعید حجتی رایزن اقتصادی سفارت در تاجیکستان

